No. 5. 1844.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS- BLAD.

ZONDAG 14 JANUARIJ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den Januarij.

Gisteren avond heeft de deputatie van de kamer der pairs den koning het adres van antwoord op de openingsaanspraak overgebragt. 's Konings antwoord is geweest:

» Mijne heeren de pairs, ik ontvang met genoegen uwe gelukwenschen over den toenemenden voorspoed welken Frankrijk tegenwoordig geniet, wegens de gerustheid, welke de nieuwe waarborgen die ons dagelijks gegeven worden, overal verbreiden, wegens de handhaving van den buitenlandschen vrede en de rust der wereld.

» Binnenslands is, gelijk gij. zegt, de heerschappij der wetten voor goed gevestigd; de partijen zijn overwonnen en hare ijdele betooningen zonden niets anders kunnen bewerken dan het blijk te geven van haar onvermogen. Mijne familie en ik, wij behooren geheel aan Frankrijk toe, en altijd zal het ons gereed vinden om onze eigene moeite en smart te onderdrukken, ten einde slechts de stem van het vaderland te hooren, zoo dikwijls wij het kunnen dienen.

» Ik ben getroffen over de gevoelens welke de kamer der pairs uit, ter gelegenheid van het huwelijk mijns zoons, den Prins *van Joinville*, en wegens de vertroosting door God mij geschonken, door eene zoo gelukkige vermeerdering mijner familie."

's Konings antwoord werd met de kreten van *leve de Koning!* beantwoord.

— De commissie van de kamer der gedeputeerden heeft gisteren voor de eerste maal het ontwerp-adres in antwoord op de troonrede aangehoord. De redactie is van den heer *Saint-Marc Girardin*, die tot rapporteur verkozen is, en niet de heer *Bignon*.

— Naar men wil zou de heer *Guizot* het hof hebben weten te overreden, om de plannen van dotatie voor den hertog *van Nemours* uit te stellen, en de daartoe strekkende ontwerpen althans in deze zitting niet aan te bieden.

— Het hof van assises van het Seine-departement heeft zich dezer dagen bezig gehouden met twee processen de periodieke drukpers aangedaan, namelijk de beide legitimische dagbladen *la Quotidienne* en *la Gazette de France*. Het eerste blad is tot een jaar gevangenis en 8000 fr. boete veroordeeld; het laatste bij verstek tot eene gevangenis van twee jaren en eene boete van 6000 fr. Het is bij die gelegenheid gebleken, dat de tegenwoordige hoofdredacteur van de *Quotidienne* een gewezen adjudant van den hertog *van Bordeaux*, zekere graaf *Loc Maria*, is. Sommige lieden keuren de gestrengheid af, waarmede men tegenwoordig jegens de aanhangers van het vorig stamhuis handelt, en die zich ten aanzien der personen, die zich naar Londen begeven hebben om den hertog *van Bordeaux* te begroeten, al zeer ver uitstrekt, voor zoover namelijk die lieden onder eenig bereik van het gouvernement vallen. Men meent dat men [illegible] partij meer gewigt toekent, dan zij eigenlijk bezit.

— Gelijk men verwacht had, hebben de opstandelingen in het fort van Figueras, met *Amettler* aan het hoofd, eindelijk moeten zwichten en eene kapitulatie van den baron *de Meer*, die in de laatste plaats de troepen voor het fort kommandeerde, aangenomen. De hoofdbepalingen zijn deze: de soldaten keeren naar hunne regementen terug om hun diensttijd te volbrengen, de officieren zullen passen naar Frankrijk bekomen, of naar hunne woonplaatsen, om aldaar het nader besluit der koningin te hunnen aanzien, af te wachten. De in beslag genomen goederen zullen aan de eigenaars teruggegeven worden. Zachtere bepalingen voor lieden, die zich zoo lang en zoo hevig verzet en zooveel verwoesting en schrik verspreid hebben, konden wel niet gegeven worden.

— Uit Rome ontvangen brieven houden in, dat het consistorie, hetwelk den 22sten December gehouden had moeten worden, tot 15 Januarij was uitgesteld, en dat de kardinaal *Bernetti*, die sedert zijn ontslag als secretaris van Staat in 1833 geene openbare waardigheid bekleed had, tot onderkanselier der kerk benoemd is, in plaats van den onlangs overleden kardinaal *Pedicini*.

De tijdingen uit Romagna bleven de Pauselijke regering voortdurend verontrusten. In verschillende streken hebben bloedige twisten tusschen hare troepen en de Zwitsers plaats gegrepen. Het regtsgeding tegen ongeveer tweehonderd deelnemers aan de jongste troebelen zou eerlang te Bologna aanvangen.

— Het Napolitaansch smaldeel, dat de jonge keizerin van Brazilie naar Janeiro heeft overgebragt, is, na eene reis van vijf en zestig dagen, den 24sten der vorige maand ter reede van Napels teruggekeerd.

— De *Moniteur* deelt thans in het breede een verhaal mede van de plegtige ontvangst, die de nieuwe Fransche consul te Canton, graaf de *Ratti Menton*, in September ll. bij den Onderkoning aldaar heeft ontvangen. Die Onderkoning heeft eenen brief aan den Franschen minister *Guizot* overgegeven, waarin onder anderen gezegd wordt, dat de Fransche kooplieden in de thans voor den Europeschen handel geopende Chinesche havens al die privilegien zullen genieten, die aan de Engelschen en aan de andere natien zijn toegestaan. Aan den anderen kant blijkt, dat van de zijde van het Fransche consulaat vertoogen gedaan zijn voor de in vrijheid stelling van zekeren Chinees, die het Christendom had omhelsd, en voor twee of drie jaren, omdat hij in het binnenland van China in dienst van eenen zendeling was gevonden, [illegible] brandmerk in het aangezigt heeft ontvangen.

— Ter beurze van heden (11 Januarij) waren genoteerd: 5 pCt. 124,30; 3 pCt. 82,50; Nap. r. 106,40; Rom. Ls 105¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 10den Januarij.

De Pruisische *Staats-Courant* deelt thans de beschikkingen mede, door den Koning genomen ten aanzien der voorstellen en verzoeken, welke op den jongsten landdag der Rijnprovincie door de Stenden gedaan zijn. Op het verzoek, dat aan de instelling der te Berlijn zamenkomende commissien uit de verschillende provinciale landdagen meerdere uitbreiding mogt worden gegeven, is het volgende geantwoord:

» Aan de voorstellen onzer getrouwe stenden, welke, met miskenning van den aard der Pruisische staats-inrigting en met overschrijding der bij de wet aan de provinciale stenden voorgeschreven grenzen, daarhenen strekken, om de commissien uit de landdagen in rijksstenden te veranderen, moeten wij onze goedkeuring weigeren.

» Wij hebben meermalen bekend gemaakt, welken weg wij ten deze willen bewandelen. Op dien weg zullen wij ons door geenerlei bemoeijingen laten tegenhouden noch voortdrijven, maar in tegendeel pogingen, welke daartoe strekken, altijd met nadruk afwijzen.

» Wij zijn gaarne bereid om in de verordening omtrent de werkzaamheden dier commissien zoodanige wijzigingen toe te staan, als strekken kunnen, om derzelver beraadslagingen nog nuttiger te maken. Maar het blijft aan ons voorbehouden, te dezen aanzien de ons doelmatig voorkomende bepalingen vast te stellen."

Evenzeer is het verzoekt der stenden van de Rijn-provincie, dat voortaan in de gedrukte handelingen des landdags, de namen der redenaars zouden mogen vermeld worden, en derzelver klagt over het in een bijzonder geval door den landdags-commissaris uitgevaardigde verbod om de handelingen eener zitting bekend te maken, afgewezen. In het antwoord op dit laatste punt wordt [illegible] de commissie van redactie des Rijnschen landdags [illegible] zoowel als in verscheiden andere gevallen, [illegible] verslag, de grenzen is te buiten gegaan, [illegible] Koning, bij zijn rescript van [illegible] het eigen oordeel der [illegible] Majesteit [illegible] uit dien [illegible], om desgelijks [illegible] [illegible]

— De heer *von Haber*, van welken gemeld was, dat hij, na het tweegevecht met *von Sarachaga*, zich naar Frankrijk had begeven, heeft zich, zoo als men thans verneemt, sedert dien tijd hier ter stede opgehouden. Dezer dagen is hij naar Alzey vertrokken, om zich daar ter beschikking van de regterlijke overheid te stellen. Voorts wordt verzekerd, dat de Bondsvergadering eene nota aan het Badensche bewind gerigt heeft, waarin dit laatste aangespoord wordt om nieuwe tweegevechten, waarop het reeds toegelegd moet zijn geweest, [illegible]

— Men schrijft uit Zwitserland, dat de commissie, door den grooten raad van Lucerne belast met het onderzoek van het vraagstuk nopens de al of niet toelating der Jesuiten in dat kanton, met 7 tegen 4 stemmen besloten heeft, te præadviseren voor hunne toelating, en om aan dezelve het bestuur der theologische afdeeling van het seminarium, en later van het geheele seminarium op te dragen. Tot dusverre echter is deswege nog geene beslissende uitspraak bij het hooge bewind van het kanton gedaan, evenmin als omtrent het voorstel, om ook de overige afdeelingen van het gymnasium aan de Jesuiten toe te vertrouwen; doch men twijfelt er niet aan of die uitspraak zal te hunnen voordeele zijn.

— De *Vossische Zeitung* bevat een treurig tafereel van de ellende, die te Berlijn onder de arme klassen heerscht. Ook Berlijn heeft zijne holen des ongeluks, gelijk Londen en Parijs. Achter de prachtigste, schitterende huizenrijen in modernen stijl, heerschen op enige plaatsen in de nabijheid der groote fabrijken met hunnen scheppter armoede, honger en dorst, ongeneeslijke ziekte, onkunde en dierlijkheid. Dit bewijst meer dan alle redeneringen doen, het jaarlijksch berigt van het stadsbestuur, volgens hetwelk de uitgaven voor het armenwezen reeds eene hoogte van 440,342 daalders bereikt hebben; dit bewijzen de aanzienlijke sommen door meer dan twintig vereenigingen en weldadige inrigtingen besteed, de opgehoopte werkhuizen, de lijsten der misdaden en zelfmoorden, de onzekerheid van het eigendom en de prostitutie. En intusschen is, met al de middelen, die aangewend worden, volstrekt niet te helpen; er moeten andere middelen bedacht en gebruikt worden. Ook aan de Mossel wordt een [illegible] hulpgeschrei aangeheven; maar in een gedeelte van Silezie is de ellende onder de spinners en wevers ontzettend, en men kan niet voorzien, hoe zij verminderd zal worden.

— Volgens berigten uit Konstantinopel van 20 December, was de Turksche gezant bij het Fransche hof, *Reschid-Pacha*, den 17den te [illegible] over Malta naar Parijs vertrokken. Het is thans de vierde maal, dat *Reschid-Pacha* dien post gaat bekleeden.

— De klagten van de gezanten der Europesche mogendheden wegens de in eene stad in Klein-Azie plaats gehad hebbende uitvoering van een doodvonnis tegen een Christen, schijnen niet zonder vrucht te zijn gebleven. De berigten vermelden althans de afzetting van een hoog Turksch ambtenaar uit zijne [illegible], hetwelk de teregtstelling van eenen Griek te Brussa had ten gevolge gehad.

Eene der dochters van den Sultan, de Prinses *Neire*, was den 18den December overleden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 12den Januarij.

De kamer der vertegenwoordigers heeft hare werkzaamheden weder hervat en zich met de discussie van het budget van justitie beziggehouden. Na lange debatten is het artikel betrekkelijk de R. K. eeredienst, zonder amendement, aangenomen; heden loopt de discussie over de inrigtingen van weldadigheid.

— In een berigt uit Leuven wordt geklaagd, dat de zucht tot zelfmoord meer en meer toeneemt. Zoo had zekere heer *J. Deneef*, voormalig ontvanger der belastingen, den 8sten dezer, zich in het kanaal van Leuven naar Mechelen verdronken. Een zijner broeders had zich zelven in 1832, zijnde toen burgemeester van Leuven, van het leven beroofd, terwijl een derde broeder zich te Luik voor het hoofd geschoten had.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 13den Januarij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Dingsdag ll. is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, tot regeling der vorderingen van Z. M. Koning *Willem Frederik*, Graaf *van Nassau*. Dit ontwerp, met eene daarbij behoorende memorie van toelichting, zal worden gedrukt en naar de afdeelingen verzonden.

De commissie, belast geweest met het overbrengen van het adres van rouwbeklag aan Z. M., doet, bij monde van den heer *Backer*, verslag. Daaruit blijkt, dat de vereenigde commissien der beide Kamers met de gebruikelijke plegtigheden bij Z. M. zijn toegelaten, en dat de voorzitter der Eerste Kamer het adres heeft voorgelezen. Z. M. heeft daarop hoofdzakelijk geantwoord, dat Hoogstdezelve getroffen en levendig getroffen was over dat adres, hetwelk zoo wel uitdrukte het deel, dat de Vertegenwoordiging neemt in de droefheid van Z. M. en Hoogstdeszelfs Huis, en de hulde, welke Zij aan de nagedachtenis van den Ontslapene betoont. Z. M. zeide de Vertegenwoordiging hier hartelijk dank voor, en meende deze gelegenheid te moeten waarnemen, om Haar aan te sporen, deze nagedachtenis te vereeren, door eendragtiglijk voort te gaan, om het heil van het Vaderland te bevorderen. — Wordt besloten, dit verslag te doen drukken, terwijl de commissie dank wordt gezegd wegens de door haar volbragte taak.

De commissie tot de verzoekschriften brengt verslag uit:

I. Bij monde van den heer *Uytwerff Sterling* op zes adressen van grondeigenaren, nopens eene belasting op de bezittingen. — Nederlegging ter griffie.

II. Bij monde van den heer *de Monchy*: 1°. op twee stukken van *C. van der Tuuk*, te Haarlem, op vroegere adressen terugkomende. Orde van den dag; 2°. op een stuk van *M. W. de Vries*, te Leeuwarden, die het plan indient eener negotiatie van 30 millioen, à 5 per cent.

De commissie stelt voor, omtrent dit stuk over te gaan tot de orde van den dag.

Na eene vrij langdurige discussie is, met 27 tegen 21 stemmen, dit voorstel afgewezen, en alzoo besloten, het stuk ter griffie neder te leggen.

3°. Op een stuk van *P. M. S. Cats*, te 's Gravenhage, twee ontwerpen indienende tot regeling der finantien.

De commissie stelt de orde van den dag voor. Daar hieromtrent wederom verschil van gevoelen bestaat, en de tijd reeds ver gevorderd is, word de verdere behandeling der zaak tot eene nadere zitting uitgesteld.

De voorzitter geeft kennis, dat door de verschillende afdeelingen tot rapporteurs benoemd zijne voor het ontwerp van wet, regelende den achterstand van 1840 en vroeger; voor dat, regelende het te kort van 1841—1843, en voor dat nopens den achterstand van 1844—1845, de heeren *van Akerlaken*, *Tromp*, *Uytwerff Sterling*, *van Rijckevorsel* en *Brouwer*; voor het ontwerp betrekkelijk de aflossing van schuld aan de Nederlandsche Handelmaatschappij, dezelfde heeren, met uitzondering van den heer *van Rijckevorsel*, voor wien de heer *Mutsaers* is benoemd.

Voor het ontwerp van wet nopens de belastingen op de bezittingen, zijn benoemd de heeren *van Akerlaken*, *van Goltstein*, *Uytwerff Sterling*, *van Rijckevorsel* en *van Panhuys*.

De zitting is tot nadere bijeenroeping gescheiden.

— Het ontwerp van wet tot regeling der vorderingen van wijlen Z. M. Koning *Willem Frederik*, ter zake van den aanleg der kanalen van Gent naar Terneuzen, van Voorne en de Grift, houdt de volgende bepalingen:

Art. 1. De tot nu toe als gedeponeerd fonds afzonderlijk bewaarde opbrengsten van het kanaal van Voorne, tot en met het einde des jaars 1843, zullen, nadat daaruit al de tot aan hetzelfde tijdstip verschuldigde lasten zijn voldaan, worden uitgekeerd hoogstens tot een bedrag van tweemaal honderd vijftigduizend gulden (ƒ 250,000) aan de nalatenschap van wijlen Z. M. Koning *Willem Frederik*, Graaf *van Nassau*.

Al wat het zuiver bedrag dezer opbrengsten blijken zal meer te bedragen dan de som van tweemaal honderd vijftigduizend gulden (ƒ 250,000) zal, als toevallige bate over het jaar 1843, in 's Rijks schatkist worden gestort.

Art. 2. De nalatenschap van wijlen Z. M. Koning *Willem Frederik*, Graaf *van Nassau*, wordt, wegens uitgaven gedaan tot den aanleg van het kanaal van Voorne, erkend als schuldeischeresse van den Staat tot een bedrag van twee millioen gulden (ƒ 2,000,000), om daarvan eene jaarlijksche rente te genieten van 3 ten honderd, van af den 1sten Januarij 1844, nogtans zonder meerdere aansprakelijkheid van den Staat dan de opbrengsten van het gezegd kanaal na aftrek der kosten van onderhoud en beheer, zullen bedragen, onder verdere bepaling, dat deze opbrengsten zullen strekken: voor eerst tot betaling van de verschuldigde jaarlijksche rente, en voorts tot aflossing van het kapitaal zelf.

Art. 3. Tegen uitkeering en met vernietiging van de overblijvende vierhonderd vier en negentig stuks aandeelen in de geldleening, gevestigd op het kanaal de Grift, ieder groot vijfhonderd gulden (ƒ 500), wordt de nalatenschap van wijlen Z. M. Koning *Willem Frederik*, Graaf *van Nassau*, wegens tot den aanleg van hetzelve kanaal gedane uitgaven, erkend als schuldeischeresse van den Staat tot een bedrag van vijf en vijftigduizend gulden (ƒ 55,000), om daarvan eene jaarlijksche rente te genieten van 3 ten honderd, van af den 1sten Januarij 1844, nogtans zonder meerdere aansprakelijkheid van den Staat dan de opbrengsten van gezegd kanaal, na aftrek der kosten van onderhoud en beheer, zullen bedragen, onder verdere bepaling, dat deze opbrengsten zullen strekken: voor eerst tot betaling van de verschuldigde jaarlijksche rente, en voorts tot aflossing van het kapitaal zelf.

Lasten en bevelen, enz.

— Donderdag zijn de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal vergaderd over het ontwerp der belastingwet. De centrale afdeeling heeft eene zitting gehouden, 1°. over de voordragt

wegens de bijzondere fondsen, en 2°. nopens de instructie voor de Algemeene Rekenkamer.

Gisteren zouden al de afdeelingen weder vergaderen over het ontwerp der belastingswet, terwijl de tweede afdeeling bovendien bijeenkomen zal, over de voordragt van wet betrekkelijk de Handelmaatschappij. De centrale afdeeling zal eene zitting houden over het ontwerp van wet wegens den achterstand van 1840 en vroeger.

— Bij besluiten van 9 Januarij jl., n°. 19 en 20, heeft Zijne Majesteit aan den heer [illegible] *Warmenhuizen*, hofmaarschalk van wijlen Zijne Majesteit Koning *Willem Frederik*, Graaf van Nassau, en aan den heer *W. E. van Otterloo*, secretaris van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, de vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van den Rooden Adelaar, tweede klasse, en van ridder derzelfde orde, vierde klasse, hun respectivelijk door Zijne Majesteit den Koning van Pruissen geschonken.

— Bij besluit van 10 Januarij jl., n°. 65, heeft Zijne Majesteit aan Hoogstdeszelfs buitengewonen adjudant, den kolonel jhr. *J. T. van Spengler*, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de versierselen der orde van den Rooden Adelaar 2de klasse, hem door Z. M. den Koning van Pruissen geschonken.

— Bij koninklijk besluit van den 8sten Januarij ll., n°. 62, is aan den heer *F. H. J. van der Hoop* een eervol ontslag verleend als ontvanger van de registratie voor de geregtelijke en administrative acten te Utrecht, en in deszelfs plaats benoemd de heer mr. *G. P. Martens*, thans ontvanger der registratie te Gouda.

— De Minister van Justitie, *ad interim* mede belast met de functien van Minister van Finantien, brengt bij deze, in voldoening van art. 3 der wet van 27 December 1840 (*Staatsblad n°. 79*), in verband met de bepalingen der wet van 19 Junij 1843 (*Staatsblad n°. 25*) ter algemeene kennisse:

1°. dat het bedrag der uitgegevene schatkistbiljetten op den eersten dezer maand beliep eene kapitale som van *f* 16,529,600;

2°. dat onder dit kapitaal begrepen waren de volgende sommen, als: uit de creatie van 1 Mei 1841, n°. 1502 *f* 100; uit de creatie van 1 Mei 1842, n°. 16, 176 en 177 *f* 300; uit de creatie van 1 October 1842, n°. 1144 en 1145 *f* 2,000; uit de creatie van 1 Januarij 1843, n°. 214, 215, 217, 398, 400, 979, 980, 994, 1706 à 1709, 1831 à 1834, 1856, 1857, 1868 en 1870 à 1872 *f* 22,000; te zamen *f* 24,400, welke door de houders verzuimd zijn op den vervaltijd ter betaling aan te bieden en thans dagelijks ten kantore van den Agent van het Ministerie van Finantien te Amsterdam kunnen ontvangen worden, doch met geene verdere bijbetaling van renten, dan van 12 maanden.

3°. dat zich alverder onder genoemd kapitaal bevond eene som van *f* 7,600, waaromtrent door de houders *voor* den eersten dezer maand geene kennis is ingebragt, waarin zij de aflossing met 1°. Februarij 1844 verlangen, en welke stukken, mitsdien, op den vervaldag van [illegible] ten kantore van gemelden Agent zullen kunnen aangeboden worden.

— Omtrent den brand die het gebouw van het departement van marine te 's Hage grootendeels vernield heeft, schrijft men van daar nog de volgende bijzonderheden:

Gelukkig zijn geene menschen bij deze ramp omgekomen, maar de heer *J. Stuart*, nabij Haarlem woonachtig, en tijdelijk alhier gelogeerd, alsmede de heer *E. J. Kruyff*, ambtenaar bij de rekenkamer, zijn, de eerste aan het hoofd, de ander aan de pols, gekwetst geraakt, en ten huize van den baron *de Gijselaar*, waar men hen had ingebragt, door Z. K. H. den Prins *van Oranje* met belangstelling bezocht geworden.

De oorzaak van den brand wordt aan onachtzaamheid eener dienstbode toegeschreven, die, in de slaapkamer waar zij werkzaam was, de bedgordijnen te digt met eene kaars zou genaderd zijn, hetwelk door mevrouw *Rijk*, toen deze, die ongesteld was, zich in dat vertrek begeven wilde, om eenige rust te nemen, eerst ontdekt werd nadat de vlammen zich reeds naar alle kanten hadden verspreid.

Dingsdag hebben Z. M. de Koning en HH. KK. HH. de Prinsen het overgeblevene gedeelte van het gebouw van het Departement van Marine bezocht. Ook hebben Hoogstdezelven zich naar het burgergasthuis begeven, om er een bezoek af te leggen bij den heer *Stuart* en de overige personen, die, ten gevolge van bekomen wonden van meerder of minder belang bij den brand, derwaarts zijn overgevoerd. De heer *Stuart* is, na in het huis van den baron *de Gijselaar* te zijn ingebragt, en aldaar de eerste geneeskundige hulp te hebben ontvangen, naar het gasthuis vervoerd. De heeren chirurgijns *Kervel* en *Verhoeven* hebben daarbij het eerste verband gelegd. Te dier plaatse waren ook tegenwoordig de heer med. doctor *Jebes* en de officier van gezondheid der 3de klasse *van Breda Kolff*. De heer *Kruyff*, die almede zwaar gewond is, wordt ten zijnent door den chirurgijn *Verhoeven* behandeld. Z. K. H. de Prins *van Oranje* heeft, reeds den eigen avond van den brand, de meest mogelijke zorg voor de goede verpleging dezer lijders gedragen.

Men houdt zich bezig met het zoo veel mogelijk weder in orde brengen van het departement. Nopens het behoud van het archief verneemt men thans met volkomen juistheid, dat de stukken van 1814 af grootendeels zijn geborgen, doch dat het oude archief, waaronder de journalen van onze zeehelden, maar al te veel vernield zijn, zoodat het al winst zal wezen, wat men van deze voor de nationale geschiedenis zoo onwaardeerbare stukken heeft kunnen redden.

Verder verneemt men, dat Z. Exc. de vice-admiraal *Rijk* van alle zijden blijken ontvangt van warme deelneming aan het treffend ongeluk, 't welk hem en den zijnen is overgekomen; alsmede, dat Z. M. de Koning ter zijner beschikking gesteld heeft de noodige appartementen in het gemeubelde hôtel in het Voorhout, 't welk door HH. KK. HH. den Erfprins en de Erfprinses *van Saxen-Weimar-Eisenach*, tijdens Hoogstderzelver verblijf in deze residentie, bewoond wordt.

Het nu gedeeltelijk uitgebrande gebouw, van ouds door aanzienlijke familien bewoond, en tegen het einde der zeventiende eeuw door den heer *Bentink*, graaf van Portland, aangekocht en aanmerkelijk vergroot en versierd, werd voor ongeveer vijf en twintig jaren tot hôtel voor het Departement van Marine ingerigt, en onderging, nu vijftien jaren geleden, belangrijke vernieuwingen en verfraaijingen.

— In een later berigt uit 's Hage wordt nader bevestigd, dat het grootste en kostbaarste gedeelte der archieven van de voormalige admiraliteiten en der opvolgende besturen tot 1814 eene prooi der vlammen geworden is, doch dat op het ministerie van marine berustende journalen van zee-officieren, die in een ander gedeelte van het gebouw bewaard werden, behouden zijn. De papieren na 1814 zijn grootendeels bewaard gebleven.

Nu meer dan ooit mag men 's Rijks archivarius, den heer mr. *de Jonge*, dank zeggen, in zijne geschiedenis van Neerlands zeewezen als het ware de kern van vele dier stukken te hebben vereenigd; menig geschiedkundig vraagpunt zou thans nimmermeer hebben kunnen worden opgehelderd, en zoo vele nuttige inlichtingen, die men nog in het werk van den geachten Schrijver verzameld vindt, zouden voor altijd zijn verloren gegaan. Moge het gebeurde tot een prikkel strekken, om de maatregelen van voorzorg, vooral in alle Rijksverzamelingen, te verdubbelen, en vooral nopens zoodanige stukken, die men eenig mag heeten, bijzondere middelen te bezigen.

— Uit Middelburg schrijft men van den 8sten dezer:

»Men verneemt, dat door het gouvernement eene Commissie benoemd is, om het plan tot het graven van een Kanaal door het eiland Walcheren en de daarmede in verband zijnde werken te onderzoeken, bestaande uit den Inspecteur van den waterstaat te 's Gravenhage, den Hoofd-Ingenieur van den waterstaat in deze provincie, benevens de drie eerstaanwezende militaire Ingenieurs der vestingen Vlissingen, Neuzen en Veere, om hunne vergaderingen te houden hetzij te Middelburg, hetzij te Vlissingen. Daar de zaak schier onvermijdelijk is geworden, en de zamengestelde Commissie mannen onder zich telt van een vast karakter en beroemd in de waterbouw- en krijgskunde, zoo zien wij, ten gevolge dezer benoeming, voor onze gewesten eene meer verblijdende uitkomst te gemoet."

— Volgens de *Utrechtsche Courant*, zullen onderhandelingen worden geopend, om den Rijn-spoorweg, van Amsterdam over Utrecht naar Arnhem, tot aan Keulen te verlengen, hetwelk voor onzen handel zeer wenschelijk wezen zou.

— Den 9den dezer zijn van Texel uitgezeild Zr. Mts. brik *de Haai*, kapitein luitenant *Schut*, naar Batavia, en Zr. Mts. schooner *Lanoier*, luitenant *Bastiaanse*, naar de westkust van Afrika. Tegelijk met deze oorlogsvaartuigen verlieten die reede een zestigtal koopvaardijschepen, welke aldaar sedert geruimen tijd op eenen gunstigen wind gewacht hadden, waaronder drie naar de Oost- en dertien naar West-Indie bestemd.

— Te Leeuwarden heeft den 6den dezer de honderdste verjaring van haren doopdag gevierd, zekere *Wilhelmina Barlebach*, weduwe van *Klaas de Lang*, wonende in het Boshuizer Gasthuis, bij de Groote Kerk aldaar. Zij bezit nog zeer wel hare verstandelijke vermogens, gezigt en gehoor, doch wordt zeer zwak. Haar man is reeds 64 jaren dood, en zij heeft nog twee dochters over, waarvan de eene, bijna 80 jaren oud is opgenomen in het Diaconiehuis der Hervormde gemeente, en de andere hare moeder, die bij haar inwoont, oppast, deze telt mede reeds 72 jaren, en heeft met haren overleden echtgenoot *Frederik Veugelin*, die serjant-majoor was onder *Napoleon*, lang rondgezworven. Opmerkelijk is het, dat de vader der oude vrouw, *Johannes Barlebach*, die ook in krijgsdienst geweest is, en in Frankrijk gevangen gezeten heeft, in 105jarigen ouderdom door een noodlottig toeval onder de vischmarkt te Leeuwarden, het leven verloor, terwijl eene zuster van haar den ouderdom van 110 jaren mogt bereiken. Volgens opgave, is zij gedoopt, toen zij reeds 3 jaren en 18 weken telde, en zou dus nu 103 jaren en 18 weken oud zijn.

— Uit Venlo schrijft men dat in den namiddag van den 6den, te Well, een dorp vier uren van daar, een hevige brand is uitgebarsten in de woning van zekeren winkelier *Goedhart*, die niettegenstaande de aangewende middelen, door den hevigen wind [illegible] zeer toenam, dat vier huizen een prooi der vlammen [illegible] terwijl slechts weinig van hetgeen zich in dezelve bevond, is kunnen gered worden. Slechts een huis was tegen brandschade verzekerd.

Met genoegen kunnen wij onzen Stadgenooten berigten, dat de heer *Joseph van Gelder*, eerste Hoboïst aan het groot Theatre te Toulouse en Mlle *Rosalie Girschner*, Pianiste van Brussel, voornemens zijn, op hunne kunstreize door ons land thans ook Breda bezoekende, woensdag of donderdag, den 17 of 18 dezer, in den Schouwburg eene Soirée Musicale te geven.

De heer *van Gelder* behoort tot eene Hollandsche familie, die reeds onderscheidene virtuozen leverde, en toont zich in allen deele zijnen stam waardig. De naam, dien hij zich door zijn spel verwerft, heeft hem de eer verschaft, van wege Z. M. den Koning uitgenoodigd te worden, om zich ten Hove te doen hooren. Zoo wel daar, als op een Concert van het Genootschap *Diligentia* heeft hij door zijn gevoelvol spel en zijne voortreffelijke compositiën grooten lof ingeoogst. Op dit laatste concert, alsmede in *Felix Meritis* te Amsterdam, heeft ook Mejufvrouw *Girschner* zich met veel onderscheiding doen hooren. Men kan zich van de vereeniging van twee zulke talenten eenen waarlijk genotvollen avond voorstellen.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (12 *Januarij*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54 negen zest., ½, negen zest.; Idem. 5 pCt. 99¾; Syndic. 4½ pCt. 94; Id. 3½ pCt. 79½; Handelm. 135¼; O. I. 5 pCt. 99 een zest.; Rijn Spoorw. 92; Aand. Holl. Spoorweg 68, 74, 71; Ardoins 85 £ 20$^{15}/_{16}$, 21; dito coupon 21⅝, 22⅛; dito 3 pCt. 31⅝; Fransche Uitgest. 6⅛; Port. te L. 46 zeven zest., ⅝, ¾; Rusland 4 pCt. 91 negen zest.; dito Stiegl. en C. 90 zeven zest., ¾; Metall. 109½; Mexiko 32⅛; Enk. bl. Gr. 12⅞, Onbep. dito 12⅝.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, van den negentienden December 1800 drie en veertig, behoorlijk geregistreerd, is de Scheiding van Goederen uitgesproken tusschen ANTONIE JAN SCHRAUWE, zonder beroep, wonende te *Zundert*, en diens Huisvrouw MARIA DILLIS VAN HASSELT.

Waarvan deze eerste bekendmaking geschiedt ingevolge Art. 844 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

De Procureur van de Eischeresse,
MICHIELSEN.

J. B. WALLAGH,

DENTISTE VAN DE RESIDENTIE 's GRAVENHAGE,

heeft de eer het geëerd Publiek te berigten, dat hij alhier gearriveerd is, om zijne geëerde Abonnementen te bedienen, en dagelijks, van des morgens 10 tot des namiddags 5 ure, voor een ieder te spreken of te ontbieden is, om over alle gebreken der TANDEN geraadpleegd te worden. Hij beveelt zich inzonderheid aan, bij degenen, die verlangen **MECHANIEKE** of **KUNSTTANDEN** ingezet te hebben, verzekerende dat dezelve volkomen tot vermaling der spijzen geschikt zijn, en geene de minste onaangenaamheid of pijn, gedurende het inzetten veroorzaken. Hij zuivert ook TANDEN en maakt dezelve wit; trekt KIEZEN en TANDEN op de behendigste en minst gevoelige wijze, al ware het dat er geene Kroon meer aanwezig was, plombeert HOLLE KIEZEN met het vermaarde Mineraal *SUCCEDANEUM*; terwijl hij zich tevens, tot het rangeren der KINDERTANDJES bij Ouders aanbeveelt. Voortdurend zijn bij hem te bekomen alle middelen, dienstig tot onderhoud en zuivering van MOND en TANDEN.

Is gelogeerd bij de Weduwe COPPENRATH, in den *Gouden Leeuw*, en zal eenige dagen vertoeven.

*** *Aan Heeren Deelhebbers in de Maatschappij tot Invoering der Zijdeteelt in Noord-Braband.*

Aangezien DRIE KOMMISSARISSEN, in strijd met Artikel 14 der Statuten dier Maatschappij, na handelingen tegen welke ik heb gemeend in mijne betrekking als *Directeur van het Hoofd-Etablissement*, te moeten waarschuwen, goedgevonden hebben mij bij Extract uit hunne Notulen van 18 dezer, uit mijne betrekking als zoodanig te ontslaan en deze onwettige daad daardoor hebben bekroond, dat zij van deze handeling bij hunne circulaire, dato 22 dezer, daarvan aan Deelgenooten kennis geven.

Zoo heb ik de Eer van mijne zijde alle Deelhebbers in gemelde Maatschappij, en boven al diegenen, welke door mijn aanzoek hebben deel genomen, te verzoeken, hun oordeel op te schorten over de handelingen van deze drie Heeren — uit welke voortvloeijen moet, de veronderstelling, OF *dat ik als DIRECTEUR iets heb gepleegd, dat Strafbaar is*, OF *dat Kommissarissen hoogst onregtmatige daden door overrompeling wenschen te bedekken* — niet door hun stilzwijgen goed te keuren, aangezien zij binnen zeer korten tijd door onwederlegbare bewijzen zullen worden overtuigd, op welke wijze en onvolledig Bestuur de belangen der Maatschappij behartigt en, wat dezelve door *aanmerkelijke bezuiniging* hebben te verstaan.

ST. MICHIELS-GESTEL, *den 29. December* 1843.
H. BERAIL.

OP VOORDEELIGE VOORWAARDEN

Uit de Hand te Koop:

Eene ZOUTPAN van deugdzaam IJzer en in goeden staat lang 6,370 Ellen, breed 6,450 Ellen en gemiddelde diepte van 20 duimen.

Te bevragen in persoon of met *franco* brieven bij den Uitgever dezes.

VERKOOPING VAN VAST GOED.

Mr. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal, als daartoe Regterlijk benoemd, ten verzoeke zijner Principalen, op *Maandag den* 15. *Januarij* 1844, des avonds ten zeven ure, in het *Vlaamsch Koffijhuis*, bij J. JONKERS aldaar, in het openbaar Veilen:

1°. Eene HOVENIERDERIJ, bestaande in HUIZING, PAKHUIS, HOF en ERVE, staande en gelegen binnen *Breda*, over de Tolbrug in Gampel en Gasthuisvelden; Wijk B, N°. 480; Kadaster Sectie A, N°s. 621 en 622, groot 2 Roeden, 57 Ellen.

2°. Eene HOVENIERDERIJ of HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen als voor, bij het Oude Klooster aan het Water aldaar; Wijk A, N°. 257, Kadaster Sectie B, N°. 457, groot 1 Roede, 59 Ellen. — En

3°. Eene HUIZINGE, STALLING of SCHUUR, MOESTUIN en ERVE, staande en gelegen als voor, nabij het Oude Klooster, Wijk A, N°. 286; Kadaster Sectie B, N°s. 450, 451 en 452, groot 4 Roeden, 78 Ellen.

*** Mr. F. R. VAN NAERSSEN, Notaris te *Breda*, zal, ten verzoeke van zijnen Principaal, op *Donderdag den* 25. *Januarij* 1844, des avonds te 7 ure, ten Koffijhuize van de Gezusters PISTORIUS, aan de Haven te *Breda*, Veilen, en op *Donderdag den* 8. *Februarij* daaraanvolgende, ter plaatse en ure voornoemd, aan den meestbiedenden Publiek VERKOOPEN:

Een zeer hecht sterk en welbetimmerd HUIS en ERVE, van ouds genaamd *de Bonte Kraai*, thans ingerigt tot WINKEL, en zijnde voorzien van verscheidene Behangen en Gestukadoorde BENEDEN- en BOVENVERTREKKEN, KELDER, KEUKEN, ZOLDER en verdere gemakken, staande en gelegen te *Breda*, op de noordzijde van de Tolbrugstraat, Wijk C. N°. 27, en op den Kadastralen Legger der Stad *Breda* bekend onder sectie A. N°. 1000, ter grootte van 1 roede, 28 ellen.

Te aanvaarden in gebruik met den 1. Mei 1844.

INMIDDELS UIT DE HAND TE KOOP.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

*** J. VAN GINNEKEN, Notaris te *Teteringen*, zal, van zijne Principalen, op *Maandag den* 22. *Januarij* 1844, des avonds ten 5 uren, in de Herberg van J. HOOSEMANS *in de Leeuw*, aan den Dijk te *Heusdenhout*, onder *Ginneken*, provisioneel, en veertien dagen daarna finaal Verkoopen:

Eene HUIZINGE, STALLING, SCHUUR, HOF en ERF, gestaan en gelegen in den Dijk te *Heusdenhout* onder *Ginneken*, Kadaster Sectie A, N°. 388 en 389, groot 46 Roeden en 67 Ellen, in huur bij A. BROOYMANS tot half Maart 1846 voor *f* 70, — 's jaars.

Nog zal gemelde Notaris alsdan Veilen:

1^e KOOP. Een perceel HOOILAND, gelegen tusschen de Dijken in de *Vugt*, onder *Teteringen*, Kadaster Sectie F, N°. 256, groot 1 Bunder, 33 Roeden en 90 Ellen.

2^e KOOP. Twee percelen HOOILAND, gelegen als voor, aan de *Kleine Kruisbaan* en *Moere*, Kadaster Sectie F, N°. 543 en 547, te zamen groot 2 Bunders, 67 Roeden en 20 Ellen.

Te aanvaarden in gebruik bij de betaling der Kooppenningen.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

AVIS. — La PATE pectorale balsamique DE REGNAULD AINÉ, pharmacien à Paris, rue Caumartin, 45, ayant été **CONTREFAITE** dans divers pays, **L. FRERE**, élève et successeur de Regnauld ainé, déclare que suivant acte authentique il est le seul propriétaire de la véritable recette de ce pectoral.

Pour éviter toute méprise, les consommateurs sont prévenus que cette pâte ne se vend qu'en boîtes scellées du cachet ci-contre.

Dépôt dans toutes les Villes.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.